VNS 8/2025 vp Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta

Maa- ja metsätalousvaliokunta, 19.2.2026

RAISA MÄKIPÄÄ, Ilmastopaneelin varapuheenjohtaja, tutkimusprofessori, Luonnonvarakeskus

SUOMEN
ILMASTOPANEELI

Energia- ja ilmastostrategian toimenpiteet ovat riittämättömiä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi

- EIS:n toimenpidekokonaisuus on täysin riittämätön kansallisen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi ja maankäyttösektorin EU-velvoitteiden täyttämiseksi.
  - Etenkin maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuus on riittämätön.
  - Maankäyttösektorin EU-velvoitteen mittava laiminlyönti vuosina 2021–2025 uhkaa myös taakanjakosektorin velvoitteiden täyttämistä.

- Strategiassa tulisi linjata selväsanaisemmin Suomen ilmastolain ja EU-velvoitteiden mukaista ilmastopolitiikkaa ja esittää toimet, joilla tunnistetut päästökuilut kurotaan umpeen.

- Päästökauppasektorilla ja erityisesti energiantuotannossa päästöjen odotetaan kehittyvän ilmastolain edellyttämällä tavalla, mutta puhtaan siirtymän ja metsien käytön välinen kytkös jää huomiotta.
  - Strategiassa arvioitu teknologisten hiilinielujen määrä (1,5 Mt CO_2ekv.) vuoteen 2035 on tarpeeseen nähden riittämätön. Kannustavien mekanismien puute hidastaa hiilidioksidin talteenoton ja pysyvän varastoinnin etenemistä.
  - Metsänielujen pienentyminen muodostaa uhan etenkin biopohjaisen hiilidioksidin liiketoimintamahdollisuuksille tulevaisuudessa, jos metsäbiomassan käyttö Suomessa näyttäytyy jatkossa kestämättömänä EU:n raaka-aineen kestävyyskriteereillä tarkasteltuna.

Maankäyttösektorin tilannekuva on muuttunut

- Strategiassa käytetty politiikkaskenaario (WAM) tulisi päivittää tuoreimman maankäyttösektorin tietopohjan, eli 15.12.2025 julkaistun kasvihuonekaasuinventaarion menetelmäpäivityksen ja Luonnonvarakeskuksen metsien simulointimalliin MELA:aan tehtyjen korjausten perusteella.
  - Metsien osalta ehdotettujen toimenpiteiden todellinen vaikuttavuus jää epäselväksi.

- Päivittyneen tietopohjan perusteella metsien hiilinieluvaje suhteessa hiilineutraaliuden saavuttamiseen on aiempaa suurempi jopa nykyisellä hakkuutasolla.

- Käytettävissä on runsaasti tutkimustietoa maankäyttösektorin käyttämättömistä päästövähennysmahdollisuuksista ja niillä saavutettavissa olevista päästövähennyksistä.

Maankäyttösektorilla useita nopeasti käyttöön otettavia päästövähennyskeinoja

- Turvepeltojen vettämisen laajentaminen
- Hiilinielua vahvistavien metsien käsittelykäytäntöjen kirjaaminen metsälakiin
- Maankäytön muutokselle riittävän suuri maksu
- Puunpolton verotuen poistaminen
- Kannusteiden suuntaaminen metsäteollisuuden uudistumiseen

Kiitos!

RAISA MÄKIPÄÄ
raisa.makipaa@luke.fi

SUOMEN ILMASTOPANEELI
info@ilmastopaneeli.fi